

1 : 16 *geliefde broeders*

Nadat Jakobus duidelijk heeft gemaakt dat God niemand verzoekt in het kwaad, wil hij er graag op wijzen wat wij dan wèl van God mogen ontvangen, namelijk geschenken. Kennelijk zijn er op dat punt hardnekkige misverstanden, want hij roept hen op om “niet te dwalen”. Dat zou er op kunnen wijzen dat zijn lezers sommige rampzalige ontwikkelingen aan God toeschrijven, en dat is een dwaling. Zo is God niet.

Bovendien moeten zij beter weten. Zij zijn “geliefde broeders” en dat wijst op een band die zij samen met Jakobus hebben dankzij Gods genade. Dat was de eerste kennismaking met een God die geeft en dat is niet veranderd.

Driemaal¹ spreekt Jakobus hen op deze liefdevolle manier aan, en dus niet als een verwijt maar om hen als herder tegemoet te treden.

1 : 17 *gaven van de Vader der lichten*

Gods wezen en gedrag horen onveranderlijk bij elkaar. Als Hij iets geeft dan is dat altijd volmaakt, en bedoeld als een geschenk. Het gaat er niet om of wij dat ook zo *ervaren*. Dat kan juist heel anders zijn en daarom is het goed om Gods bedoeling te kennen.

- *van boven*

Vandaar dat Jakobus wijst op de oorsprong van die gaven. Die komen namelijk “van boven”, waar geen plannen ontstaan op menselijk vlak maar op Goddelijk niveau². Dat betekent ook dat wij niet altijd zullen begrijpen waarom bepaalde dingen gebeuren. Maar één ding is altijd waar: het maakt onderdeel uit van Gods opvoeding, en dat komt ons altijd ten goede³.

- *Vader der lichten*

Het verschil tussen de verzoeking van het kwaad (uit vers 13 – 15) en de goede gaven

van God komt ook tot uiting in deze prachtige Naam: de Vader der lichten.

God is licht en in Hem is geen duisternis⁴. Maar ook in Zijn gedrag naar ons is geen spoor van duisternis vast te stellen. Nooit een verwijt, nooit een negatieve bijgedachte. Elk facet van Zijn gedrag past in Zijn licht.

Toch lukt het ons niet altijd om dat eenvoudig te accepteren. Het gaat wèl lukken als we vasthouden dat deze Gever altijd volmaakte geschenken geeft.

“In Uw licht zien wij het licht”⁵.

- *geen verandering of schaduw van omkeer*

Op de vierde scheppingsdag schiep God twee grote lichten: de zon en de maan⁶.

Elk straalt tijdens een bepaalde periode: de zon overdag en de maan 's nachts. En dat herhaalt zich tot op de dag van vandaag.

Als ik op een warme dag in de schaduw zit, dan beweegt die schaduw en moet ik me na enige tijd verplaatsen. Dat wijst op het feit dat de zon beweegt, en dat die dus niet altijd zal blijven schijnen.

Dat natuurverschijnsel bevreemdt ons niet. We zijn er mee vertrouwd. Zo werkt het al sinds de scheppingsdagen.

Als we iets van mensen ontvangen is dat mooi, maar het is bepaald geen garantie dat die relatie goed blijft. Het kan aan mij liggen, of aan die ander, maar menselijke relaties zijn grillig en veranderlijk.

Ook dat bevreemdt ons niet. Ook daarmee zijn we vertrouwd. Zo kan het gaan onder mensen.

Hoe totaal anders is mijn relatie met mijn hemelse Vader.

Aan mijn kant ken ik golfbewegingen in mijn geestelijk leven. Als ik vandaag sterk ben is dat geen garantie voor morgen.

Aan Gods kant is dat anders. Zijn houding naar mij is onophoudelijk vol van goede gaven, waarmee Hij mij opvoedt tot volwassen gelovige. Of ik Zijn aanpak nu begrijp of niet, of ik moedeloos word of niet, of ik boos word of niet, het verandert bij God niets.

¹ Jakobus 1 : 16, 19; 2 : 5

² Johannes 8 : 23

³ Romeinen 8 : 27

⁴ 1 Johannes 1 : 5

⁵ Psalm 36 : 10

⁶ Genesis 1 : 14 - 19

1 : 18 Gods eerstelingen

Het begin van onze relatie met God is ook van groot belang.

Het is allemaal bij Hem begonnen. In Zijn plannen zag Hij mensen die in een levende verbinding met de Heer Jezus Christus zouden komen.

Jakobus en zijn lezers horen tot de eerste lichting, de "eerstelingen", zoals elke oogst een eerste opbrengst kent. Daarna zullen er nog velen volgen, niet alleen onder "de twaalf stammen" maar onder "zijn schepselen", d.i. onder alle mensen.

- *door het woord der waarheid*

De manier waarop God ons tot leven gebracht heeft is door Zijn Woord, dat Jakobus hier noemt *het Woord der Waarheid*.

De Bijbel, het Woord van God, wordt op vele manieren omschreven: brood, water, grazige weiden, een bron, een hamer, enz. Elk vanwege een bepaald kenmerk van de Bijbel.

Het kenmerk van het Woord der Waarheid is dat het mij overtuigt van de goddelijke waarheid. Ik ga de zaken zien zoals God ze ziet.

Dat was voor het eerst het geval toen ik mezelf in Gods licht zag als verloren zondaar. Het leidde tot mijn bekering.

Vanaf dat moment blijft Gods Woord mij helpen om de dingen in het leven steeds te gaan zien zoals God ze ziet.

God weet dat dat niet vanzelf gaat. Ik moet opgevoed worden. Maar als Hij mij tot bekering heeft geleid⁷ door Zijn Woord, en Hij mij daarna met alle liefde omringt, zou er dan ooit een aanleiding zijn om te twifelen aan Zijn goede gaven en aan Zijn volmaakte geschenken?

1 : 19 – 20 horen, spreken en toorn

Opnieuw snijdt Jakobus een gevoelig thema aan: ons horen en ons spreken.

Hij begint met "geliefde broeders", zodat zij weten dat hij hen vol liefde en begrip aanspreekt.

⁷ Romeinen 2 : 4

Het *horen* is duidelijk veel belangrijker dan het *spreken*. Het staat als eerste genoemd en zij dienen er *snel* mee te zijn. Er mag geen tijd verloren gaan.

Die houding past prima bij een slaaf. Een slaaf moet in de eerste plaats goed luisteren.

In dit opzicht is de Heer weer ons grote voorbeeld. Toen Hij hier op aarde de Knecht van God was, "wekte God elke morgen zijn oor opdat hij lere zoals leerlingen doen"⁸.

De Heer heeft ontzettend veel gesproken, maar nog meer tijd doorgebracht in gebed. Dat was voor Hem het luisteren naar Gods stem, om daarna te weten wat Hij zou mogen doorgeven aan de mensen die die dag op Zijn weg kwamen.

Wat een belangrijke volgorde: eerst luisteren, daarna pas spreken.

Jakobus, als slaaf van Jezus Christus⁹, wil deze houding aan zijn broeders overbrengen. Toch ligt de nadruk niet zo zeer op onze houding naar God, maar meer op onze houding naar de andere broeder of zuster, zoals blijkt uit het derde element.

Ik heb twee oren en één mond gekregen, en als ik ze in die verhouding zou gebruiken dan is dat een aardige stap in de goede richting. Heel wat onderlinge gesprekken tussen gelovigen zouden met zegen afgesloten worden als er veel ruimte is om te luisteren.

- *toorn*

Na het *horen* en het *spreken* volgt *toorn*, iets waarin we *traag* moeten zijn, net als bij het spreken.

Dat geeft al aan dat we best toornig mogen worden, zoals we ook best iets mogen zeggen. Het hangt er alleen van af hoe wij toornig zijn. Toorn staat duidelijk in het rijtje van werken naar het vlees¹⁰. Die toorn kan ik best nog voelen opkomen, maar dat is "de toorn van een man" en Jakobus voegt er aan toe dat "die Gods gerechtigheid niet volbrengt".

Door zo'n toorn kan God bij de ander niet tot Zijn doel komen, en die heb ik dus bij mijzelf te oordelen.

⁸ Jesaja 50 : 4

⁹ Jakobus 1 : 1

¹⁰ Galaten 5 : 21

Wanneer kan ik dan wèl toornig zijn?

Dan is het allereerst nodig om weer naar de Heer Jezus te kijken. Van Hem lezen we maar één keer dat Hij toornig was, maar dan wèl “bedroefd over de verharding van hun hart”¹¹. Die combinatie is heel treffend, want het toont aan dat de Heer altijd het hart van die ander ziet. En dat hart komt tekort!

Een ander belangrijk punt is: “wordt toornig, maar zondigt niet”¹².

Als toorn slechts een uitlaatklep is van mijn boosheid, dan raak ik dat waarschijnlijk wel kwijt, maar dat gaat in het algemeen gepaard met woorden of daden waarvoor ik later mijn excuus moet aanbieden.

Een derde punt is: “laat de zon over uw toorn niet ondergaan”¹³.

Ik kan er dus niet nog eens een nachtje over slapen, en hopen dat mijn toorn dan weer gezakt is. Dat is niet de bijbelse manier. Want stel dat die toorn inderdaad de volgende morgen (iets) is afgezakt, dan hoeft er maar heel weinig te gebeuren of die toorn komt weer terug, en dan vaak heviger.

Heel wat huwelijken stranden omdat (al of niet terechte) toorn niet wordt opgeruimd, en ongepaste woorden, daden of gevoelens niet naar elkaar worden beleden.

Het kan gebeuren dat ik niet in de gelegenheid ben om het met mijn broeder of zuster uit te praten. Dan nog zal ik zelf mijn toorn moeten vervangen door een vergevingsgezinde houding voordat de dag voorbij is.

Gekoesterde toorn kan leiden tot wrok of haat, ook onder christenen. Met alle gevolgen van dien.

¹¹ Markus 3 : 5

¹² Efeze 4 : 26

¹³ Efeze 4 : 26